

UCHWAŁA NR LVIII/451/2023
RADY POWIATU RACIBORSKIEGO

z dnia 19 grudnia 2023 r.

w sprawie programu rozwoju pieczy zastępczej w powiecie raciborskim
na lata 2024 – 2026

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1526), w związku art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.)

RADA POWIATU RACIBORSKIEGO
uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie raciborskim na lata 2024 – 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Radca Prawny

Lidia Chrzan

Przewodniczący Rady

Adam Wajda

Uzasadnienie

Zgodnie z regulacją z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.) jednym z zadań własnych powiatu jest opracowywanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit nowotworzonych rodzin zastępczych zawodowych.

Program zawiera diagnozę systemu wsparcia dziecka i rodziny na terenie powiatu, określa cele i harmonogram ich realizacji przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań. Głównym celem Programu jest stworzenie warunków do rozwoju pieczy zastępczej ukierunkowanej na rodzinne formy opieki.

Celami szczegółowymi Programu jest:

- 1) promowanie i rozwój różnych form rodzicielstwa zastępczego;
- 2) wsparcie istniejących form pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.

Program jest kontynuacją programów rozwoju pieczy zastępczej w powiecie raciborskim na lata 2015 – 2017, 2018 – 2020 oraz 2021 – 2023 przyjętych uchwałami Rady Powiatu Raciborskiego nr V/37/2015 z dnia 24 lutego 2015 r., nr XXXIX/349/2018 z dnia 27 lutego 2018 r. oraz XXVI/214/2021 z dnia 23 lutego 2021 r. Program jest spójny z Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Raciborskiego na lata 2023 – 2030 przyjętą uchwałą nr LII/400/2023 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 30 maja 2023 r.

Wobec powyższego, w tym stanie prawnym i faktycznym, podjęcie uchwały jest celowe i uzasadnione.

wz. Kierownika

Jolanta Błaszczok

Inspektor Referatu Spraw Społecznych

Przewodniczący Rady

Adam Wajda

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE RACIBORSKIM NA LATA 2024 – 2026

POWIAT RACIBORSKI

Miasto Racibórz

Miasto i Gmina
Kuźnia Raciborska

Miasto i Gmina
Krzanowice

Gmina Kornowac

Gmina
Krzyżanowice

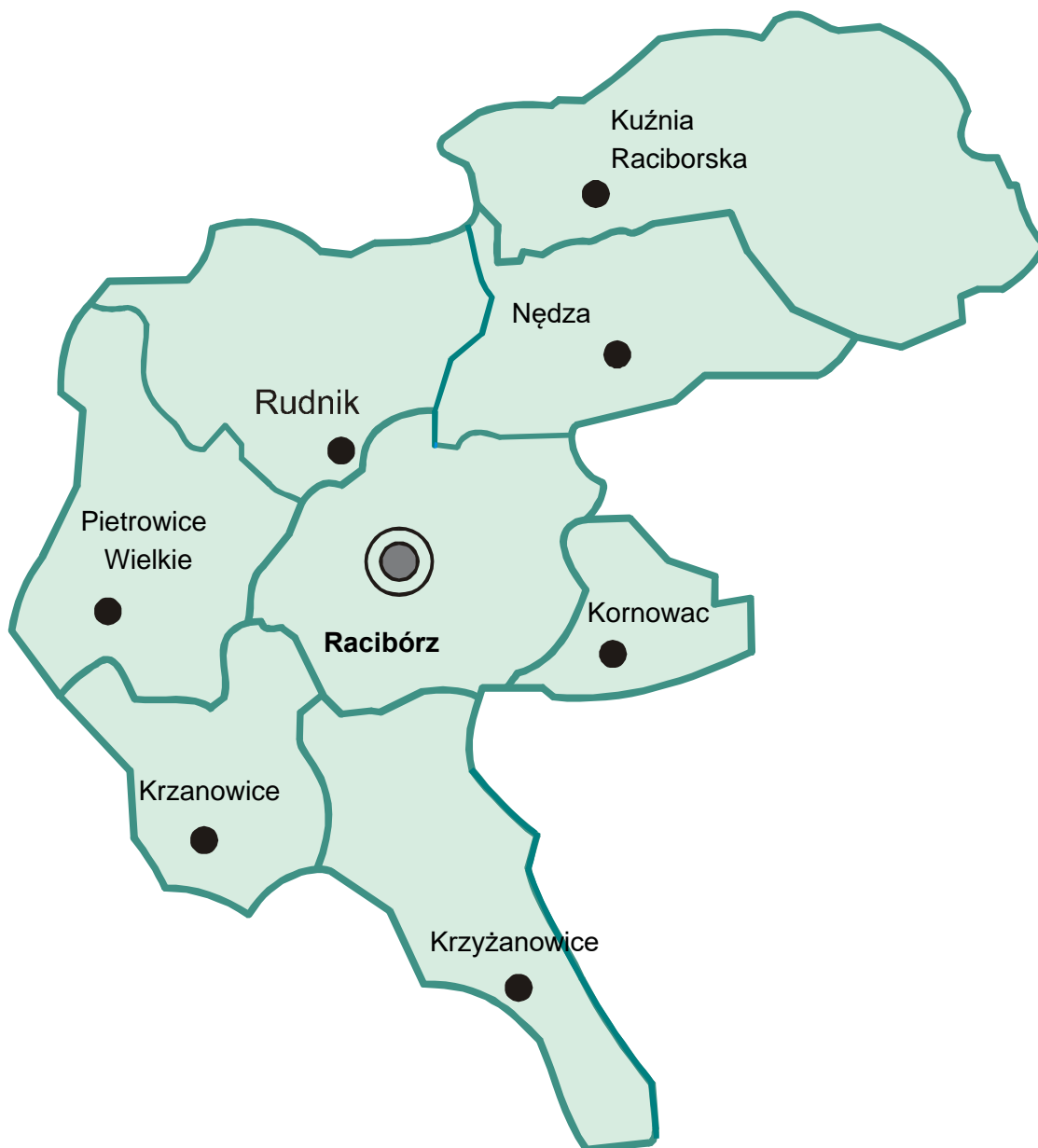
Gmina Nędza

Gmina Pietrowice
Wielkie

Gmina Rudnik

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	4
III.	DIAGNOZA RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ, ORAZ USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE RACIBORSKIM	4
	1. Rodzinna piecza zastępcza	4
	2. Instytucjonalna piecza zastępcza	9
	3. Zabezpieczenie małoletnich w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	13
	4. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej	13
IV.	CELE PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ	14
V.	POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W RACIBORZU JAKO ORGANIZATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE RACIBORSKIM	17
VI.	LIMITY RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH NA LATA 2024 – 2026	19
VII.	ZASADY TWORZENIA RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA	19
VIII.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	21
IX.	ZAKOŃCZENIE	21

I. WSTĘP.

Wszystkim poczynaniom dotyczącym dziecka, podejmowanym przez publiczne lub niepubliczne instytucje pomocy społecznej, powinna towarzyszyć idea, że sprawą nadrzędną jest jak najlepsze zabezpieczenie jego interesów (art. 3 Konwencji o prawach dziecka).

Założenia polityki prorodzinnej w Polsce wynikają z prawa dziecka do wychowywania w rodzinie. W tym celu zwiększony został zakres zadań samorządów gminnych w obszarze wspierania rodziny przeżywającej trudności oraz samorządów powiatowych w organizowaniu pieczy zastępczej, w szczególności rodzinnej pieczy zastępczej, wówczas gdy rodzice nie są w stanie samodzielnie sprawować opieki nad dzieckiem. Szczegółowe regulacje tego zagadnienia znalazły się w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.), zwanej w dalszej części „ustawą”.

W ustawie kładziony jest duży nacisk na pracę samorządu gminnego z rodziną, już od chwili pojawienia się pierwszego sygnału o wystąpieniu problemów. Rodziny dotknięte kryzysem często nie są w stanie samodzielnie ich rozwiązać, a w konsekwencji problemy z tym związane kumulują się, pogłębiając niewydolność i ograniczając lub uniemożliwiając sprawowanie funkcji opiekuńczych i wychowawczych. W przypadku, gdy gmina wykorzysta wszystkie możliwe formy wsparcia rodziny przeżywającej trudności, a problemy w jej funkcjonowaniu będą występować nadal, dopiero wtedy powinno nastąpić umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z zapisami ustawy do zadań własnych samorządu powiatowego, związanych z zapewnieniem dzieciom i młodzieży pozbawionej częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, należy:

- 1) organizowanie opieki i wychowania w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
- 2) przyznawanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wraz z dodatkami;
- 3) przyznawanie wynagrodzeń rodzinie zastępczej zawodowej oraz osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka;
- 4) przyznawanie rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka świadczeń na utrzymanie lokalu mieszkalnego oraz świadczeń związanych z pokryciem kosztów remontowych zajmowanego lokalu;
- 5) udzielenie rodzinie zastępczej zawodowej oraz osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka dni wolnych od sprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem.

Ponadto, rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka ze środków powiatu można przyznać świadczenia na:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;

- 2) pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka oraz z wystąpieniem zdarzeń losowych.

Do zadań własnych powiatu należy również przyznawanie pomocy na usamodzielnianie i zagospodarowanie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze, rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy pomocy społecznej, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze.

Zarządzeniem nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego.

Działania gminy i powiatu w systemie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej wspiera samorząd wojewódzki prowadząc regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.

1. Konwencja o prawach dziecka – przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r., Nr 120, poz. 526 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r., poz. 954 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr. 292, poz. 1720 ze zm.).

III. DIAGNOZA RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE RACIBORSKIM.

1. Rodzinna piecza zastępcza.

Ustawa określa formy pieczy zastępczej, dokonując podziału na:

- 1) rodzinną pieczę zastępczą;
- 2) instytucjonalną pieczę zastępczą.

Pieczą zastępczą jest zadaniem samorządu powiatowego w sytuacji, gdy rodzice nie są w stanie właściwie wywiązać się ze swoich rodzicielskich zadań. Zapewnia dziecku opiekę i wychowanie w formie zastępczej opieki rodzinnej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Zamieszczona poniżej Tabela nr 1 obrazuje ilość rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego w latach 2018 – 2023, z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, niezawodowe oraz zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne oraz rodzinne domy dziecka.

Tabela nr 1. Rodzaje rodzin zastępczych w latach 2018 – 2023, dla których organizatorem jest Powiat Raciborski.

RODZAJE RODZIN	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		31.10.2023	
	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ %	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ %	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ %	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ %	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ %	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ %
spokrewnione	51	45,95	49	46,23	49	50	45	49,45	44	50	46	50
niezawodowe	38	34,23	35	33,01	27	27,56	22	24,18	22	25	23	25
zawodowe	11	9,91	11	10,38	11	11,22	11	12,09	10	11,36	11	11,96
pogotowia rodzinne	0	0	0	0	0	0	1	1,09	1	1,14	1	1,08
specjalistyczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
rodzinne domy dziecka	11	9,91	11	10,38	11	11,22	12	13,19	11	12,5	11	11,96
RAZEM:	111	100	106	100	98	100	91	100	88	100	92	100

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego w latach 2018 – 2022 ulega powolnemu zmniejszeniu. Ponownie wzrosła w roku 2023, gdzie na dzień 31.10.2023 r. funkcjonowało ich 92. Największą grupę wśród wszystkich rodzin stanowią rodziny spokrewnione z dzieckiem. Ich udział w ogólnej liczbie rodzin zastępczych oscyluje w granicach 50%.

Na koniec 2022 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 170 dzieci, z których 85 znalazło opiekę i wychowanie w 22 rodzinnych domach dziecka i zawodowych rodzinach zastępczych (czyli odpowiednio prawie 50% dzieci w ok. 25% rodzin zastępczych).

Tabela nr 2. Rodzaje rodzin zastępczych w roku 2022 oraz liczba dzieci przebywająca w tych rodzinach.

Rodzaje rodzin	Ilość rodzin	Ilość wychowanków	Udział w ogólnej liczbie rodzin (%)	Udział w ogólnej liczbie wychowanków (%)
spokrewnione	44	60	50,00	35,29
niezawodowe	22	25	25,00	14,71
zawodowe	10	22	11,36	12,94
pogotowia rodzinne	1	0	1,14	0,00
specjalistyczne	0	0	0,00	0,00
rodzinne domy dziecka	11	63	12,50	37,06
RAZEM:	88	170	100	100

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Liczba rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci zmienia się na przestrzeni roku. Niektórzy wychowankowie w trakcie jego trwania kończą 18 rok życia lub rozpoczynają proces usamodzielnienia, wówczas rodzina zastępcza przestaje funkcjonować. Rodziny zastępcze są rozwiązywane także, gdy dzieci powróciły do rodzin biologicznych, zostały adoptowane bądź przeniesione do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ruch wychowanków w rodzinach zastępczych oraz powstawanie nowych rodzin przedstawia Tabela nr 3.

Tabela nr 3. Ruch wychowanków w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego w latach 2018 – 2023.

RUCH MAŁOLETNIH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH FUNKCJONUJĄCYCH NA TERENIE POWIATU RACIBORSKIEGO							
	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	31.10.2023	
Liczba nowych rodzin zastępczych powstałych w czasie roku.	16	8	8	9	8	17	
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w czasie roku.	41	39	18	29	25	51	
Liczba dzieci, które opuściły rodziny zastępcze w czasie roku.	36	46	38	42	35	37	
w tym z powodu:	usamodzielnienia	9	15	12	13	14	14
	powrotu do rodziny biologicznej	9	18	9	3	1	3
	przejścia do innej rodziny zastępczej	5	0	5	4	2	9
	umieszczenia w placówce opiekuńczo – wychowawczej	3	6	4	8	8	4
	adopcji	10	7	8	13	9	7
	innych np. DPS, ZO-L, RPO-T	0	0	0	1	1	0

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, iż najczęstszymi przyczynami opuszczenia przez wychowanków rodzin zastępczych jest usamodzielnienie oraz adopcja i powrót do rodziny biologicznej. W latach 2021 – 2022 znacznie wzrosła również liczba dzieci, które z rodzin zastępczych zostały przeniesione do placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Dane prezentowane w Tabeli nr 4 obrazują ilość rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin powiatu oraz ilość umieszczonych w nich dzieci.

Tabela nr 4. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin powiatu raciborskiego w latach 2018 – 2023.

GMINA	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		31.10.2023	
	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
Racibórz	57	96	55	86	49	76	45	71	42	66	44	76
Kuźnia Raciborska	19	46	17	41	13	34	12	32	11	28	12	36
Krzanowice	5	7	5	7	6	8	6	9	5	7	4	6
Krzyżanowice	4	12	4	8	5	11	3	7	3	7	3	4
Nędza	8	18	8	23	8	20	9	19	8	19	8	20
Pietrowice Wielkie	7	12	7	13	8	12	6	11	8	12	7	11
Rudnik	3	9	1	7	1	7	1	6	1	6	2	7
Kornowac	7	22	8	25	7	22	7	21	8	21	9	24
Gmina spoza powiatu raciborskiego	1	4	1	4	1	4	2	8	2	4	3	10
RAZEM:	111	226	106	214	98	194	91	184	88	170	92	194

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Z zamieszczonych powyżej danych wynika, iż najwięcej rodzin zastępczych funkcjonuje na terenie Miasta Racibórz. W roku 2022 było ich 42, co stanowiło ok. 48% ogółu rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu, w rodzinach tych przebywała największa liczba 66 dzieci, co stanowiło ok. 39 % dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu.

W omawianym okresie corocznie prowadzono szeroką kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze, mającą na celu pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Z informacji zebranych od kandydatów wynika, że najwięcej osób o prowadzonej kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego dowiedziało się z lokalnych mediów.

Każda rodzina zastępcza i osoba prowadząca rodzinny dom dziecka otrzymuje świadczenie miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w wysokości zależnej od typu rodziny. W okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 maja 2018 r. w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej świadczenie wypłacane było w wysokości 660,00 zł, natomiast w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka świadczenie wynosiło 1 000,00 zł miesięcznie. Ponadto do powyższego świadczenia przysługiwał dodatek w wysokości 200,00 zł dla dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności lub umieszczonego w rodzinie zastępczej na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 969 ze zm.) lub obowiązującej od dnia 1 września 2022 r. ustawy z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r., poz. 1700 ze zm.). Świadczenia te podlegają waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, od dnia 1 czerwca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym była przeprowadzona ostatnio waloryzacja, przekroczył 105%. Zgodnie z obowiązującym obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej **wysokość świadczeń** miesięcznych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny **od dnia 1 czerwca 2023 r. wynosi:**

- 1) **899,00 zł – rodziny spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo);**
- 2) **1 361,00 zł – rodziny niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka;**
- 3) **274,00 zł – dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub na dziecko umieszczone na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.**

Rodzinie zastępczej może zostać przyznane również świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka.

Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka zgodnie z art. 85 ustawy otrzymuje dodatkowo miesięczne wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż 4 100,00 zł brutto. Uchwałą nr LII/401/2023 Rada Powiatu Raciborskiego dnia 30 maja 2023 r. podniosła wynagrodzenia prowadzących rodzinne domy dziecka na terenie powiatu raciborskiego do wysokości nie niższej niż 4 600,00 zł. Wynagrodzenie to wypłacane jest na jednego z członków rodziny. Tabela nr 5 przedstawia rodzaje świadczeń oraz kwoty jakie wypłacono w ramach tych świadczeń rodzinom zastępczym w latach 2018 – 2023.

Tabela nr 5. Koszty finansowania rodzin zastępczych w powiecie raciborskim w latach 2018 – 2023.

RODZAJ KOSZTÓW PONIESIONYCH PRZEZ POWIAT	WYSOKOŚĆ KOSZTÓW OGÓLEM W PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE LATA (zł)					
	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	31.10.2023
Świadczenia dla rodzin zastępczych i prowadzących RDD.	2 468 634,20	2 480 108,07	2 296 381,38	2 243 689,06	2 163 875,85	2 070 614,08
Wynagrodzenie dla zawodowych rodzin zastępczych, RDD i rodzin pomocowych.	787 090,00	875 267,00	892 060,00	985 423,00	980 206,00	1 071 360,14
Wynagrodzenie osób do pomocy.	241 527,00	254 556,00	298 604,00	312 541,00	347 558,00	381 179,71
RAZEM:	3 497 251,20	3 609 931,07	3 487 045,38	3 541 653,06	3 491 639,85	3 523 153,93

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Finansowanie zadań z zakresu opieki zastępczej, zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej, należy do zadań powiatu. Natomiast od dnia 1 stycznia 2012 r. zgodnie z art. 191 pkt 9 ustawy gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, została zobowiązana do pokrywania powiatowi części tych wydatków w wysokości:

- 1) 10% wydatków ponoszonych przez powiat na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków ponoszonych przez powiat na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków ponoszonych przez powiat na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W latach 2018 – 2022 gminy powiatu raciborskiego zrefundowały powiatowi koszty funkcjonowania rodzin zastępczych w następującej wysokości:

- 1) 2018 r. – 731 032,00 zł;
- 2) 2019 r. – 801 210,00 zł;
- 3) 2020 r. – 880 531,00 zł;
- 4) 2021 r. – 1 025 673,00 zł;
- 5) 2022 r. – 1 032 276,00 zł.
- 6) 31.10.2023 r. – 926 836,00 zł

Porównując otrzymane przez powiat od gmin refundacje i koszty funkcjonowania rodzin zastępczych w danych latach można stwierdzić, iż **gminy refundują powiatowi od 20 % w roku 2018 do 30 % kosztów funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2022.**

2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Intencją ustawodawcy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej było i jest, aby dzieci, które zmuszone będą opuścić rodzinę naturalną przeżywającą trudności, zostały objęte opieką w rodzinnych formach pieczy zastępczej. W sytuacjach, gdy dzieci nie znajdą opieki w tego rodzaju pieczy zastępczej, ustawodawca wskazał drugą możliwość, którą jest instytucjonalna piecza zastępcza. Piecza ta sprawowana jest w formie:

- 1) placówki opiekuńczo – wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

W regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej są umieszczane dzieci wymagające szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym umieszcza się dzieci, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Pobyt dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym nie może trwać dłużej niż do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze będące do końca 2011 r. jednostkami pomocy społecznej, stały się w myśl ustawy instytucjonalną pieczą zastępczą, nad którą nadzór sprawuje powiat.

Ustawa w art. 101 wyróżnia placówki opiekuńczo – wychowawcze typu:

- 1) socjalizacyjnego;
- 2) interwencyjnego;
- 3) specjalistyczno – terapeutycznego;
- 4) rodzinnego.

Zadaniem **placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego** jest:

- 1) zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania;
- 2) zaspokojenie podstawowych emocjonalnych, zdrowotnych, religijnych, społecznych potrzeb dziecka;
- 3) umożliwienie, za zgodą sądu, kontaktu z rodzicami biologicznymi;
- 4) podejmowanie działań mających na celu powrót dziecka do rodziny;

- 5) zapewnienie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych oraz korzystania z przysługujących mu świadczeń zdrowotnych;
- 6) ścisła współpraca z instytucjami wspierającymi działania placówek opiekuńczo – wychowawczych takimi jak sąd, powiatowe centrum pomocy rodzinie, asystent rodziny i organizator rodzinnej pieczy zastępczej, szczególnie w zakresie przygotowania dziecka do samodzielnego życia.

Zadaniem placówki opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego jest sprawowanie doraźnej opieki nad dzieckiem, w czasie trwania sytuacji kryzysowej. W placówce tej może zostać wyodrębniona część organizacyjna, dysponująca czynną przez całą dobę bazą noclegową i zapewniająca opiekę wychowawczą w sytuacjach, gdy dziecko ze względów rodzinnych musi czasowo zamieszkać poza swoją rodziną, za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych albo kiedy rodzina musi czasowo uzyskać inne schronienie. Pobyt dziecka w tego typu placówce nie może trwać dłużej niż 3 miesiące, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jego pobyt może zostać przedłużony do zakończenia trwającego postępowania sądowego dotyczącego powrotu dziecka do rodziny, przysposobienia lub umieszczenia w pieczy zastępczej.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu specjalistycznego – terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, które:

- 1) legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- 2) wymaga stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;
- 3) wymaga wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.

Placówka zapewnia dzieciom zajęcia wychowawcze, korekcyjne, socjoterapeutyczne, logopedyczne i inne, które mają zrekompensować braki w wychowaniu w rodzinie i przygotować je do życia społecznego. Dzieciom niepełnosprawnym placówka zapewnia odpowiednią dla ich rodzaju niepełnosprawności rehabilitację i rewalidację.

Zadania **placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego** polegają na zapewnieniu opieki i wychowywania dzieciom w różnym wieku, w tym dorastających i usamodzielniających się. Ponadto gwarantują wspólną opiekę i wychowanie licznemu rodzeństwu. W tym samym czasie w placówce tego typu przebywać może nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. W przypadku konieczności umieszczenia w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego rodzeństwa, za zgodą dyrektora tej placówki oraz po uzyskaniu zezwolenia wojewody, dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci, nie więcej jednak niż 10.

Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonuje 6 placówek opiekuńczo – wychowawczych, prowadzonych przez organizacje pozarządowe na zlecenie Powiatu Raciborskiego, w tym:

- 1) **2 wielofunkcyjne placówki opiekuńczo – wychowawcze typu interwencyjno – socjalizacyjnego:**
  - a) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza im. M. Laury Meozzi w Pogrzebieniu przy ul. Klasztornej 8 – placówka prowadzona przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) Inspektorata Warszawskiego,
  - b) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy – placówka prowadzona przez Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” w Kuźni Raciborskiej.

- 2) **4 placówki socjalizacyjne:**
  - a) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej, ul. Mickiewicza 7 – placówka prowadzona przez Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” w Kuźni Raciborskiej,
  - b) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Raciborzu, ul. Długa 34 – placówka prowadzona przez Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” w Kuźni Raciborskiej,
  - c) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Cyprzanowie, ul. Janowska 15 – placówka prowadzona przez Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” w Kuźni Raciborskiej,
  - d) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Samborowicach, ul. Opawska 7 – placówka prowadzona przez Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” w Kuźni Raciborskiej.

Realizując ustawowe zadania z zakresu pieczy zastępczej placówki utrzymują stały kontakt ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie. Współpracują z policją, sądami oraz innymi instytucjami w zakresie realizacji swoich zadań. Wychowankowie placówek są objęci wsparciem ze strony psychologów i pedagogów. Jednocześnie korzystają z porad psychologów i pedagogów Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Raciborzu.

Na terenie placówek prowadzone są zajęcia wychowawcze indywidualne i grupowe, których celem jest wypracowanie właściwych systemów wartości, wzorców osobowych i zachowań akceptowanych społecznie oraz kształtowanie umiejętności interpersonalnych.

Wychowankowie placówek uczęszczają na zajęcia pozalekcyjne oraz dodatkowe zajęcia wychowawcze w świetlicach. Przebywając w placówce i poza nią biorą czynny udział w codziennych zajęciach przygotowujących do samodzielnego życia.

- 1) **Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza im. M. Laury Meozzi w Pogrzebieniu przy ul. Klasztornej 8** swoją działalność rozpoczęła dnia 1 września 2005 r., dysponując 14 miejscami statutowymi oraz 2 dodatkowymi miejscami, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

- 2) **Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej, ul. Mickiewicza 7** została uruchomiona dnia 1 września 2009 r. i dysponuje 14 miejscami statutowymi oraz 4 dodatkowymi miejscami, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.
- 3) **Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy przy ul. Leśnej 1** działalność rozpoczęła w dniu 1 grudnia 2012 r., od chwili powstania przeznaczona jest dla 14 wychowanków oraz 3 miejscami dodatkowymi, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.
- 4) **Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Raciborzu przy ul. Długiej 34** powstała dnia 1 lipca 2018 r. Dysponuje 14 miejscami oraz 1 dodatkowym miejscem, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.
- 5) **Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Cyprzanowie przy ul. Janowskiej 15** z miejscami dla 14 osób działalność rozpoczęła w dniu 6 lutego 2019 r. Posiada również 1 dodatkowe miejsce, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.
- 6) **Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Samborowicach przy ul. Opawskiej 7** działa od dnia 1 września 2019 r. przeznaczona jest dla 14 wychowanków i dysponuje 1 dodatkowym miejscem, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego, **przebywało łącznie 95 wychowanków**. Tabela nr 6 (Załącznik nr 1) przedstawia stan wychowanków w poszczególnych placówkach opiekuńczo – wychowawczych na ostatni dzień miesiąca danego roku.

Każdy powiat w myśl obowiązujących przepisów, jako właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed skierowaniem do instytucjonalnej pieczy zastępczej, jest zobowiązany do ponoszenia wydatków na jego utrzymanie. Tabela nr 7 (Załącznik nr 1) przedstawia koszty utrzymania małoletnich w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w poszczególnych latach.

Analizując ruch wychowanków w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu raciborskiego w latach 2018 – 2022 można zaobserwować fakt, iż rok 2019 był rokiem wyjątkowym w tym względzie. Do rodzin naturalnych powróciło 15 wychowanków, a w związku z powstaniem 2 nowych placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz zmianami organizacyjnymi w placówkach, miejsce pobytu zmieniło 26 wychowanków. Zmiany organizacyjne w placówkach opiekuńczo – wychowawczych miały na celu dostosowanie placówek do wytycznych określonych w art. 95 ust. 3 ustawy – obniżenie statutowej liczby miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych do 14. Szczegółowe dane dotyczące ruchu małoletnich w placówkach opiekuńczo – wychowawczych działających na terenie powiatu raciborskiego przedstawia Tabela nr 8 (Załącznik nr 1).

3. Zabezpieczenie małoletnich w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W powiecie raciborskim każdego roku zachodzi potrzeba umieszczenia od 50 do 90 małoletnich w pieczy zastępczej. Na przestrzeni lat 2018 – 2022 realizacja postanowień sądów, dotyczących konieczności zabezpieczenia małoletnich w pieczy, kształtowała się różnie, jednakże z przewagą liczby małoletnich umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej. Wyjątkowy pod tym względem był rok 2020 kiedy to, prawdopodobnie z powodu obowiązującego w Polsce stanu epidemii oraz szeregu obostrzeń i związanych z tym restrykcji, w pieczy zastępczej umieszczonych zostało tylko 46 małoletnich. Wyraźną przewagę stanowiły wtedy ulokowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 28 dzieci przy 18 umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W roku 2022 również większa była liczba małoletnich umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Jednakże wówczas różnica była nieznaczna – 26 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej i 25 w rodzinnej pieczy zastępczej. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na fakt, iż w tym przypadku aż 8 dzieci zostało przeniesionych z rodziny zastępczej do placówki opiekuńczo – wychowawczej. Szczegółowe dane przedstawia Tabela nr 9 (Załącznik nr 1).

W dalszym ciągu zawierano umowy na prowadzenie zawodowych rodzin zastępczych, zazwyczaj z już funkcjonującymi rodzinami niezawodowymi, które miały pod opieką kilkoro małoletnich oraz tworzono nowe rodzinne domy dziecka. Korzyścią płynącą z inwestowania w rodziny zawodowe oraz rodzinne domy dziecka jest fakt, iż sprawują one pieczę zastępczą nad kilkorgiem małoletnich, dzięki czemu nie dochodzi do rozdzielania rodzeństwa.

4. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu (art. 140 ustawy):

- 1) przyznaje się pomoc na:
  - a) kontynuowanie nauki,
  - b) usamodzielnienie,
  - c) zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
  - a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
  - b) zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Ilość świadczeń oraz wysokość udzielonej pomocy w latach 2018 – 2022 przedstawiają Tabela nr 10, 11 i 12. (Załącznik nr 1).

Kwestie przyznawania powyższych świadczeń reguluje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie.

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą jest trudność w pozyskaniu mieszkania i tym samym stworzenie im odpowiednich warunków bytowych. Ponadto osoby te cechuje często bierność, niechęć do zmian w swoim życiu oraz niejednokrotnie zbyt niska motywacja do zdobywania wykształcenia lub pozyskania kwalifikacji zawodowych. Postawy te utrudniają realizację programów usamodzielnienia. Dlatego celem organizatora pieczy zastępczej jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia tak, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób, umożliwiając młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia.

IV. CELE PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Głównym celem realizacji Programu rozwoju pieczy zastępczej w powiecie raciborskim jest:

„Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, poprzez organizowanie i prowadzenie systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego, zgodnie z istniejącymi potrzebami”.

Planowana realizacja będzie opierać się na trzech celach szczegółowych, które wskazują na priorytetowe obszary działania w obrębie zadań wynikających z pieczy zastępczej, którymi są:

- 1) promowanie i rozwój różnych form rodzicielstwa zastępczego;
- 2) wsparcie istniejących form pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.

Szczegóły przedstawione zostały w Tabeli nr. 13.

Tabela nr 13. Zakładany sposób realizacji celów Programu.

CEL GŁÓWNY <i>Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, poprzez organizowanie i prowadzenie systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego, zgodnie z istniejącymi potrzebami.</i>				
CEL SZCZEGÓŁOWY I: <i>Promowanie i rozwój różnych form rodzicielstwa zastępczego.</i>				
Lp.	Zadania do realizacji	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Pozyskiwanie kandydatów gotowych do tworzenia rodzin zastępczych, w tym rodzin zawodowych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez prowadzenie lokalnych kampanii i akcji informacyjnych na rzecz rodzicielstwa zastępczego, w tym poprzez stronę internetową. 2. Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze. 3. Indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi przedmiotową problematyką. 	2024 – 2026	PCPR w Raciborzu

2.	Szkolenie zawodowe kadr pomocy społecznej działających w obszarze pieczy zastępczej.	Organizowanie szkoleń i konferencji.	2024 – 2026	PCPR w Raciborzu
CEL SZCZEGÓŁOWY II: Wsparcie istniejących form pieczy zastępczej.				
Lp.	Zadania do realizacji	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Wspieranie istniejących rodzin zastępczych w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	<ol style="list-style-type: none"> Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie umiejętności i kwalifikacji rodzin zastępczych, w tym podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych. Udzielanie pomocy psychologicznej, pedagogicznej rodzinom zastępczym oraz wsparcie w uzyskaniu dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym pomocy psychologicznej, reedukacyjnej i logopedycznej. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego. Zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich zgodnie z przepisami prawa. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy. Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych. Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe. 	2024 – 2026	PCPR w Raciborzu PPP w Raciborzu
2.	Wspieranie instytucjonalnej pieczy zastępczej w ramach działalności placówek opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu raciborskiego.	<ol style="list-style-type: none"> Wspieranie wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w przygotowaniu ich do procesu usamodzielnienia. Prowadzenie pracy z rodzicami naturalnymi dzieci przebywającymi w placówce w celu zminimalizowania okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej instytucjonalnej. Rozwój wolontariatu na rzecz dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. 	2024 – 2026	WPOW w Pogrzebieniu POW w Kuźni Raciborskiej WPOW w Nędzy POW w Raciborzu POW w Cyprzanowie POW w Samborowicach
CEL SZCZEGÓŁOWY III: Udzielanie wsparcia wychowankom pieczy zastępczej.				
Lp.	Zadania do realizacji	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Wspieranie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	<ol style="list-style-type: none"> Pomoc w opracowaniu programów usamodzielnienia oraz ich modyfikacji. Mierniki: <i>- liczba osób usamodzielnianych, które skorzystały ze wsparcia pracownika PCPR w opracowaniu oraz modyfikacji IPU</i> Udzielanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomocy na zagospodarowanie. Mierniki: <i>- liczba osób usamodzielnianych, które uzyskały pomoc na kontynuowanie nauki,</i> <i>- liczba osób usamodzielnianych, które uzyskały pomoc na zagospodarowanie,</i> <i>- liczba osób usamodzielnianych, które uzyskały pomoc na usamodzielnienie.</i> 	2024 – 2026	PCPR w Raciborzu

		<p>3. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych Mierniki: - <i>liczba osób usamodzielnianych, którym udzielono pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych w formie opinii lub poparcie wniosku o uzyskanie mieszkania z zasobów gminy.</i></p> <p>4. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy. Mierniki: - <i>liczba osób usamodzielnianych, które uzyskały wsparcie w uzyskaniu zatrudnienia.</i></p> <p>5. Zapewnienie pomocy psychologicznej osobom opuszczającym pieczę zastępczą. Mierniki: - <i>liczba osób usamodzielnianych, które uzyskały pomoc psychologiczną.</i></p> <p>6. Pomoc w uzyskaniu porady prawnej osobom opuszczającym pieczę zastępczą. Mierniki: - <i>liczba osób usamodzielnianych, które uzyskały pomoc w uzyskaniu porady prawnej.</i></p>		
--	--	---	--	--

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Zakładane rezultaty realizacji programu:

- 1) zwiększenie świadomości społecznej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne;
- 2) wzrost liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych;
- 3) zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 4) zmniejszenie liczby dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 5) wsparcie istniejących oraz nowopowstałych rodzin zastępczych;
- 6) wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających zastępcze formy opieki;
- 7) wsparcie istniejących placówek opiekuńczo – wychowawczych;

Adresaci programu:

- 1) dzieci i młodzież przebywająca w pieczy zastępczej;
- 2) rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka;
- 3) usamodzielniani wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 4) kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej, rodzinnego domu dziecka;
- 5) placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Monitoring programu:

- coroczne gromadzenie danych dotyczących realizacji programu,
- analiza i weryfikacja zebranych informacji,
- ocena stopnia realizacji.

V. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W RACIBORZU JAKO ORGANIZATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE RACIBORSKIM.

Zgodnie z literą ustawy na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego, zarządzeniem Starosty Raciborskiego nr 166/2011 z dnia 3 listopada 2011 r., zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej podlega Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu.

Zgodnie z art. 76 ustawy do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 11) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w miarę potrzeb, w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy;
- 13) prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 14) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 15) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 16) zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 17) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 19) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki.

Zgodnie z zapisami ustawy wsparcie i opieka nad rodzinami zastępczymi, na wniosek rodzin zastępczych, należy do wyznaczonego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej koordynatora. Praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego. Ponadto, koordynator nie może prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat i pracować z więcej niż 15 rodzinami lub rodzinnymi domami dziecka łącznie. **Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:**

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;

- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

VI. LIMITY RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH NA LATA 2024 – 2026.

Ustawa nie określa minimalnej lub maksymalnej liczby rodzin zastępczych zawodowych. Biorąc pod uwagę przede wszystkim dobro dzieci pozbawionych opieki własnych rodziców, należy limit ten dostosować w pierwszej kolejności do potrzeb, a następnie możliwości zapewnienia profesjonalnej opieki dzieciom. Planistyczne podejście do tworzenia nowych rodzin daje możliwość prognozowania długofalowych działań dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawodowej na terenie powiatu raciborskiego. Przyjmowanie dzieci spoza powiatu raciborskiego do rodzin zastępczych zawodowych następować będzie wyłącznie po wcześniejszym zawarciu porozumienia z zainteresowanym powiatem.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń z funkcjonowania systemu pieczy zastępczej ustala się limit nowotworzonych rodzin zastępczych zawodowych na terenie powiatu raciborskiego w latach 2024 – 2026.

Tabela nr 14. Liczba nowoutworzonych i planowanych do utworzenia rodzin zastępczych zawodowych w latach 2020 – 2026.

ROK	LICZBA NOWOTWORZONYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH
2020	0
2021	3
2022	0
2023	0
ROK	LICZBA PLANOWANYCH DO UTWORZENIA RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH
2024	1
2025	1
2026	1

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

VII. ZASADY TWORZENIA RODZINNYCH DOMÓW DZIEKA.

Podjęmowane w powiecie raciborskim działania mają na celu stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem, opartego na rodzinnych formach pieczy zastępczej, wspieranych przez placówki opiekuńczo – wychowawcze. Podstawą pieczy zastępczej mają być rodziny zastępcze, pełniące różnorodne funkcje, w tym funkcję rodzinnego domu dziecka.

W rodzinnych domach dziecka:

- 1) wychowywane będą dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się;
- 2) możliwe będzie wspólne wychowanie się liczego rodzeństwa.

Pozwoli to, w momencie kierowania małoletniego do pieczy zastępczej, dokonać wyboru najlepszej z punktu widzenia dziecka formy pieczy zastępczej.

Powiat Raciborski poprzez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej tworzy rodzinne domy dziecka w drodze konkursu ofert osób fizycznych, prowadzących do tej pory rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń z funkcjonowania systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego, ustala się limit nowotworzonych rodzinnych domów dziecka na terenie powiatu raciborskiego w latach 2024 – 2026.

Tabela nr 15. Liczba nowoutworzonych i planowanych do utworzenia rodzinnych domów dziecka w latach 2024 – 2026.

ROK	LICZBA NOWOUTWORZONYCH RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA
2020	0
2021	2
2022	0
2023	0
ROK	LICZBA PLANOWNYCH DO UTWORZENIA RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA
2024	1
2025	1
2026	1

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Zasada ta nie dotyczy rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywa 6 i więcej podopiecznych, a które posiadają co najmniej trzyletnie doświadczenie w sprawowaniu opieki oraz spełniają warunki do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Rodziny te mogą przekształcać się w rodzinne domy dziecka na własny wniosek skierowany do właściwego terytorialnie starosty zgodnie z art. 61a ustawy.

Przyjmuje się, iż kandydujący do prowadzenia rodzinnego domu dziecka powinni dysponować przygotowanym obiektem mieszkalnym, który będzie spełniał następujące warunki:

- 1) maksymalnie 2 łóżka wolnostojące w pokoju dla podopiecznych oraz biurko lub stolik do nauki;
- 2) minimum 1 stanowisko komputerowe w domu;
- 3) samodzielna kuchnia;
- 4) minimum 2 łazienki z WC.

Umowa na prowadzenie rodzinnego domu dziecka określać będzie warunki czasowego niesprawowania opieki nad powierzonymi dziećmi (pobyt w szpitalu, MOW, SOSW, ucieczki małoletnich) – 20% świadczeń przysługujących na dziecko nieprzebywające, jeżeli prowadzący nie ponosi kosztów utrzymania tego dziecka.

Okres prowadzenia rodzinnego domu dziecka jest wliczany do okresu zatrudnienia, od którego zależy przyznanie lub wysokość świadczeń przysługujących pracownikom od pracodawcy.

Przyjmowanie dzieci spoza powiatu raciborskiego do rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych następować będzie wyłącznie po wcześniejszym zawarciu porozumienia z powiatem zainteresowanym. W przypadku, gdy w rodzinnym domu dziecka przebywać będzie więcej dzieci z terenu innego powiatu, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy, umowę o prowadzenie domu zawierać będzie powiat, z terenu którego pochodzić będzie większość dzieci.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.

Realizacja poszczególnych zadań odbywać się będzie sukcesywnie, w ścisłej zależności od posiadanych zasobów finansowych:

- 1) z budżetu powiatu raciborskiego;
- 2) z budżetów innych powiatów;
- 3) z budżetów samorządów gminnych;
- 4) z odpłatności rodziców biologicznych;
- 5) z dotacji celowych z budżetu państwa;
- 6) z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej;
- 7) z programów i konkursów krajowych lub budżetu państwa;
- 8) z dotacji i środków pochodzących z innych źródeł.

IX. ZAKOŃCZENIE.

Przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyznaczają dwa zasadnicze kierunki działania jednostek samorządu terytorialnego na rzecz dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych oraz rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa i naturalnym środowiskiem życia wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. W pierwszym z nich, skierowanym do samorządu gminnego, kładzie się nacisk na utrzymanie dzieci w środowisku naturalnym, w drugim, skierowanym do samorządu powiatowego, wskazuje się konieczność zapewnienia sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej dla dzieci, w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców naturalnych.

Ideą przyświecającą w konstruowaniu niniejszego Programu, było głębokie przekonanie, iż to właśnie rodzina jest najwłaściwszym środowiskiem dla wzrostu i rozwoju każdego człowieka. Dlatego tak istotne staje się wspieranie rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, a także poszukiwanie nowych rodzin zastępczych zawodowych. Jednakże, uwzględniając panujące w naszym społeczeństwie realia, w Programie nie pominięto placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Jak pokazuje doświadczenie pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie, w tym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu, które zostało opisane w zawartej w niniejszym dokumencie diagnozie, problem pozbawionych opieki i wychowania dzieci, którym należy zapewnić jak najlepsze warunki do dalszego rozwoju jest ciągle aktualny. Daje to pewność, iż w latach kolejnych nadal będzie istniała konieczność funkcjonowania rozbudowanego, stabilnego i na bieżąco wspieranego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Nie bez znaczenia będzie też wsparcie udzielane nowo powstającym rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka czy placówkom opiekuńczo – wychowawczym.

Zasady realizacji i cele przewidziane do osiągnięcia Powiat ujmuje w 3 – letnim programie rozwoju pieczy zastępczej. Obecny Program jest kontynuacją programów realizowanych w latach 2015 – 2017, 2018 – 2020 oraz 2021 – 2023, a przyjętych uchwałami Rady Powiatu Raciborskiego nr V/37/2015 z dnia 24 lutego 2015 r., nr XXXIX/349/2018 z dnia 27 lutego 2018 r. oraz nr XXVI/214/2021 z dnia 23 lutego 2021 r. Program obecny jest spójny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023 – 2030.

Realizując w latach 2018 – 2020 Program rozwoju pieczy zastępczej, w ścisłym współdziałaniu z organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi na terenie powiatu placówki opiekuńczo – wychowawcze, z dniem 1 stycznia 2021 r., osiągnięto we wszystkich placówkach statutową liczbę miejsc 14, niniejszym realizując zapis art. 95 ust. 3 ustawy.

Niepokojący jest natomiast stały spadek ogólnej liczby rodzin zastępczych, szczególnie rodzin spokrewnionych i niezawodowych, który obliuguje Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie powiatu raciborskiego do wzmożenia działań mających na celu pozyskanie nowych kandydatów na rodziny zastępcze oraz stworzenia kolejnych zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Program ma charakter otwarty i elastyczny. W momencie pojawienia się nowych możliwości lub zdiagnozowania nowych potrzeb Program zostanie uzupełniany o nowe zapisy.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Henryk Hildebrand

PRZEWODNICZĄCY RADY
Adam Wajda

Załącznik nr 1
do Programu
rozwoju pieczy zastępczej
w powiecie raciborskim
na lata 2024 – 2026

Tabela nr 6. Liczba dzieci przebywających w WPOW w Pogrzebieniu, POW w Kuźni Raciborskiej, WPOW w Nędzy, POW w Raciborzu, POW w Cyprzanowie oraz POW w Samborowicach.

LICZBA DZIECI W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH NA TERENIE POWIATU RACIBORSKIEGO						
ROK 2018						
MIESIĄCE	WPOW Pogrzebień	POW Kuźnia Rac.	WPOW Nędza	POW Racibórz		
Styczeń	26	40	11	-		
Luty	27	41	13	-		
Marzec	26	45	13	-		
Kwiecień	31	46	15	-		
Maj	29	47	15	-		
Czerwiec	29	47	14	-		
Lipiec	29	31	14	15		
Sierpień	29	31	14	14		
Wrzesień	30	31	11	14		
Październik	29	29	13	14		
Listopad	29	30	13	14		
Grudzień	28	41	15	14		
ROK 2019						
MIESIĄCE	WPOW Pogrzebień	POW Kuźnia Rac.	WPOW Nędza	POW Racibórz	POW Cyprzanów	POW Samborowice
Styczeń	28	40	15	14	-	-
Luty	28	28	13	14	10	-
Marzec	28	25	13	14	13	-
Kwiecień	28	27	15	13	13	-
Maj	28	28	13	12	13	-
Czerwiec	28	28	13	12	14	-
Lipiec	28	28	14	12	14	-
Sierpień	25	27	13	11	14	-
Wrzesień	24	16	13	12	14	11
Październik	26	17	15	14	14	11

Listopad	25	16	15	15	14	11
Grudzień	25	16	15	15	14	11
ROK 2020						
MIESIĄCE	WPOW Pogrzebień	POW Kuźnia Rac.	WPOW Nędza	POW Racibórz	POW Cyprzanów	POW Samborowice
Styczeń	25	15	14	15	14	12
Luty	26	16	18	14	14	14
Marzec	26	16	15	15	15	14
Kwiecień	25	16	14	14	15	13
Maj	25	16	14	15	15	13
Czerwiec	25	16	16	15	15	14
Lipiec	21	16	15	15	15	14
Sierpień	19	16	15	15	15	14
Wrzesień	19	16	17	16	15	14
Październik	16	16	17	16	15	14
Listopad	16	17	17	15	15	14
Grudzień	16	16	16	16	15	14
ROK 2021						
MIESIĄCE	WPOW Pogrzebień	POW Kuźnia Rac.	WPOW Nędza	POW Racibórz	POW Cyprzanów	POW Samborowice
Styczeń	16	15	16	15	14	14
Luty	16	15	16	17	15	14
Marzec	17	15	16	15	15	14
Kwiecień	17	15	15	15	15	14
Maj	17	15	15	15	15	14
Czerwiec	17	18	17	15	15	15
Lipiec	17	18	17	15	15	15
Sierpień	17	18	17	16	15	15
Wrzesień	16	18	17	14	15	15
Październik	18	15	16	15	15	15
Listopad	18	15	16	15	15	15
Grudzień	16	17	16	15	15	15
ROK 2022						
MIESIĄCE	WPOW Pogrzebień	POW Kuźnia Rac.	WPOW Nędza	POW Racibórz	POW Cyprzanów	POW Samborowice
Styczeń	16	16	15	15	15	15
Luty	16	17	16	13	15	14
Marzec	16	17	16	14	15	14

Kwiecień	16	17	16	15	15	14
Maj	16	18	17	15	15	14
Czerwiec	16	18	17	15	14	14
Lipiec	16	18	14	15	14	15
Sierpień	15	16	16	15	13	15
Wrzesień	13	17	16	15	15	13
Październik	13	17	17	15	15	16
Listopad	14	18	17	15	15	16
Grudzień	14	18	17	15	15	16
ROK 2023						
MIESIĄCE	WPOW Pogrzebień	POW Kuźnia Rac.	WPOW Nędza	POW Racibórz	POW Cyprzanów	POW Samborowice
Styczeń	14	17	17	16	15	16
Luty	14	15	17	16	15	16
Marzec	14	17	17	14	15	16
Kwiecień	14	18	17	15	15	16
Maj	14	18	17	15	15	16
Czerwiec	14	17	17	15	15	15
Lipiec	14	17	17	15	15	16
Sierpień	14	17	17	15	14	15
Wrzesień	14	18	17	16	14	15
Październik	14	18	17	15	13	15

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 7. Średni miesięczny koszt utrzymania małoletnich w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego w latach 2018 – 2023.

ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT UTRZYMANIA DZIECKA W PLACÓWCE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZEJ OBWIESZCZANY PRZEZ STAROSTĘ RACIBORSKIEGO (zł)						
PLACÓWKA	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	31.10.2023 r.
Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu.	I-III 2 800,00 IV-XII 2 846,00	I-III 2 864,00 IV-XII 2 921,00	I-III 2 921,00 IV-XII 3 042,00	4 000,00	I-III 4 000,00 IV-XII 4 124,00	I-III 4 124,00 IV-XII 4 501,00
Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej.	I-III 3 127,00 IV-XII 3 196,00	I-III 3 196,00 IV-XII 3 247,00	I-III 3 247,00 IV-XII 3 224,00	4 000,00	I-III 4 000,00 IV-XII 3 984,00	I-III 3 984,00 IV-XII 4 172,00
Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza w Nędzy.	I-III 3 127,00 IV-XII 3 193,00	I-III 3 193,00 IV-XII 3 251,00	I-III 3 251,00 IV-XII 3 317,00	4 000,00	I-III 4 000,00 IV-XII 3 998,00	I-III 3 998,00 IV-XII 4 347,00

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Raciborzu.	VII-XII 3 196,00	I-III 3 196,00 IV-XII 3 269,00	I-III 3 269,00 IV-XII 3 331,00	4 000,00	I-III 4 000,00 IV-XII 4 097,00	I-III 4 097,00 IV-XII 4 184,00
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Cyrzanowie.	---	II-III 3 196,00 IV-XII 3 247,00	I-III 3 247,00 IV-XII 3 261,00	4 000,00	I-III 4 000,00 IV-XII 4 303,00	I-III 4 303,00 IV-XII 4 767,00
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Samborowicach.	---	IX-XII 3 247,00	I-III 3 247,00 IV-XII 3 328,00	4 000,00	I-III 4 000,00 IV-XII 4 365,00	I-III 4 365,00 IV-XII 5 009,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 8. Ruch wychowanków w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego w latach 2018 – 2023.

RUCH MAŁOLETNI W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH NA TERENIE POWIATU RACIBORSKIEGO							
		2018	2019	2020	2021	2022	31.10.23 r.
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w przeciągu roku		43	30	28	26	26	24
w tym:	małoletni z powiatu raciborskiego	28	23	25	25	17	21
	małoletni z innych powiatów	15	7	3	1	9	3
Liczba dzieci, które opuściły placówki opiekuńczo - wychowawcze w przeciągu roku		29	56	31	34	34	32
w tym z powodu:	usamodzielnienia	17	12	22	19	8	14
	powrotu do rodziny biologicznej	6	15	3	4	10	4
	przejścia do rodziny zastępczej	5	3	3	-	5	4
	Przeniesienie do innej placówki na terenie powiatu	1	26	2	11	11	7
	adopcji	-	-	1	-	-	2
	inne np. MOW, MOS, DPS	-	-	-	-	-	1

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 9. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2018 – 2023.

Rok	Łącznie	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej
2018	83	43	41
2019	69	30	39
2020	46	28	18
2021	55	26	29
2022	51	26	25
31.10.2023 r.	75	24	51

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu

Tabela nr 10. Ilość świadczeń oraz wysokość udzielonej pomocy na usamodzielnienie w latach 2018 – 2023.

USAMODZIELNIENIE													
	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		31.10.2023 r.		
Osoby opuszczające rodziny zastępcze	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	
	8	48 158,00	7	45 104,00	3	13 879,00	6	33 304,00	10	65 301,00	8	61 617,00	

placówki opiekuńczo – wychowawcze i inne	3	16 839,00	2	13 878,00	2	13 878,00	5	36 771,00	4	30 213,00	4	32 485,00
--	---	-----------	---	-----------	---	-----------	---	-----------	---	-----------	---	-----------

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 11. Ilość świadczeń oraz wysokość udzielonej pomocy na kontynuowanie nauki w latach 2018 – 2023.

KONTYNUOWANIE NAUKI												
	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		31.10.2023 r.	
Osoby opuszczające:	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)
rodziny zastępcze	238	121 950,12	245	128 620,58	288	150 229,68	260	142 776,51	269	150 587,10	141	88 022,50
placówki opiekuńczo – wychowawcze i inne	124	63 722,07	153	79 023,62	158	81 217,79	167	90 112,58	115	66 075,57	115	49 133,59

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 12. Ilość świadczeń oraz wysokość udzielonej pomocy na zagospodarowanie w latach 2018 – 2023.

ZAGOSPODAROWANIE												
	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		31.10.2023 r.	
Osoby opuszczające:	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)	Ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy (zł)
rodziny zastępcze	6	10 962,00	5	7 874,96	4	7 885,00	7	13 324,00	4	12 038,00	6	13 244,00
placówki opiekuńczo – wychowawcze i inne	2	3 077,00	5	7 885,00	4	6 308,00	5	10 170,00	6	12 299,00	9	22 579,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Henryk Hildebrand

PRZEWODNICZĄCY RADY
Adam Wajda